

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА:
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ**

МАТЕРІАЛИ
СЬОМОЇ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

ОДЕСА-2018

2. Rószkiewicz M. Projektowanie badań społeczno-ekonomicznych Rekomendacje i praktyka badawcza / M. Rószkiewicz, J. Perek-Białas, D. Węziak-Białowolska, A. Zięba-Pietrzak – Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2013 - pp. 134-135.

3. Haefner J.E. The Importance of Brand Liking and Brand Trust in Consumer Decision Making: Insights from Bulgarian and Hungarian Consumers During the Global Economic Crisis / J.E. Haefner, Z. Deli-Gray, A. Rosenbloom // Managing Global Transitions – 2011 - V.9, No.3 - pp. 249-273.

4. Başer I.U. Examining the Effect of Brand Experience on Consumer Satisfaction, Brand Trust and Brand Loyalty / I.U. Başer, İ.G. Cintamür, F.M. Arslan // Journal of Economic & Administrative Sciences - 2015 - V.37 (2) - pp. 101-125.

Орленко О.М.

старший викладач

Одеський національний економічний університет (Україна)

ВИЯВЛЕННЯ ВПЛИВУ ФАКТОРІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ ЗА ДОПОМОГОЮ МАТЕМАТИКО-СТАТИСТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ

У поточній діяльності підприємства стикаються з рядом обставин, які впливають на показники результативності їх діяльності. Одним з найголовніших таких показників є рівень продуктивності праці, який в умовах надзвичайно швидких темпів науково-технічного прогресу та загострення конкуренції виступає головною передумовою та резервом вітчизняних підприємств на шляху пошуку можливостей для збереження та посилення власних позицій як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках. До того ж застосування показника продуктивності праці в процесі аналізу результативності діяльності підприємства дозволяє оцінити не лише ефективність використання матеріально-технічних ресурсів, а головне найбільш якісно та точно охарактеризувати ефективність діяльності персоналу, і особливо – менеджменту підприємства, ступінь його прогресивності та відповідності сучасним реаліям.

Важливо зазначити, що підвищення продуктивності праці – це складний процес одночасної дії багатьох взаємозалежних між собою факторів, які в свою чергу, залежать від умов зовнішнього середовища, в яких функціонує підприємство. Здатність підприємства сконструювати дієві заходи та політику управління процесом ресурсозбереження та збільшення продуктивності праці буде залежати від правильного визначення домінуючої групи факторів для даного конкретного підприємства або групи підприємств. Для виявлення впливу різноманітних умов функціонування вітчизняних суб'єктів господарювання на дію факторів продуктивності праці, нами були обрані 11 підприємств олійно-жирового сектору та період з 2007 по 2016 рр., окремим фазам якого були притаманні свої характерні особливі тенденції. У якості результуючого показника (Y) для побудови кореляційно-регресійної моделі нами був використаний показник рівня продуктивності праці, розрахований як

відношення обсягу чистого доходу від реалізації до чисельності персоналу підприємства, а у якості факторних ознак:

X_1 – витрати на оплату праці;

X_2 – витрати на оплату праці в розрахунку на 1 працівника;

X_3 – зарплатовіддача;

X_4 – фондоозброєність.

Після складання кореляційної матриці за допомогою пакету прикладних програм Microsoft Excel нами було побудовані окремі рівняння регресії для кожного з трьох періодів (табл.).

Таблиця

Кореляційно-регресійні моделі виявлення впливу умов діяльності підприємств на дію факторів продуктивності праці персоналу

2007-2009 рр.	2010-2013 рр.	2014-2016 рр.
$\hat{Y} = -316,167 + 14,49 X_2 + 21,005 X_3$	$\hat{Y} = -581,845 + 15,23 X_2 + 37,05 X_3$	$\hat{Y} = -814,001 + 0,007 X_1 + 12,041 X_2 + 45,497 X_3 + 0,789 X_4$
$R^2 = 0,93737$	$R^2 = 0,9627$	$R^2 = 0,9598$
X_2 – Рівень витрат на оплату праці в розрахунку на 1 працівника, тис. грн./ос. X_3 – Зарплатовіддача, грн.	X_2 – Рівень витрат на оплату праці в розрахунку на 1 працівника, тис. грн./ос. X_3 – Зарплатовіддача, грн.	X_1 – Витрати на оплату праці, тис. грн./ос. X_2 – Рівень витрат на оплату праці в розрахунку на 1 працівника, тис. грн./ос. X_3 – Зарплатовіддача, грн. X_4 – Фондоозброєність, тис. грн./прац.

Розраховано автором за даними [1]

В процесі аналізу виявилось, що на етапах 2007-2009 рр. та 2010-2013 рр. найвагомішими факторами були X_2 та X_3 , а X_1 та X_4 було виключено з моделі після перевірки адекватності параметрів регресійної моделі. На етапі 2014-2016 рр. умови функціонування підприємств олійно-жирового сектору не лише посилили вплив факторів попередніх періодів, а також зробили вагомими для продуктивності праці фактори X_1 та X_4 . Це доводить факт впливу різноманітних умов функціонування підприємств на перелік, вагомість та дію певних факторів продуктивності праці.

Таким чином, можна дійти висновку, що аналіз умов діяльності підприємств та виявлення їх впливу на вагомість та значимість окремих факторів продуктивності праці дозволяє підприємствам розширити потенціальний перелік заходів, спрямованих на збільшення даного показника на підприємстві та обрати більш доцільні та результативні. Саме комплексне використання підприємствами найбільш важливих факторів сприятиме наближенню фактичної величини рівня їх продуктивності праці до максимально можливої, за рахунок реалізації усіх резервів її зростання та покращення ефективності використання усіх інших наявних на підприємстві ресурсів.

Література

1. Система розкриття інформації на фондовому ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://smida.gov.ua>